

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Zolnay László*
Cím: *A pesti hordár tündöklése és alkonya*

Forrás: *Frisz Újság*

Bn.

(Hely)

1940. I. 28.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

331.781

Hely

Idő

"1940"

Személy

Helvszám

Központi nyomat XX. sz. 23. sz.

A pesti hordár tündöklése és alkonya

Dúl-fúl a hóvihar. Országszerető elakadnak a járóművek a kegyetlen hófúvásban, hiába bugyolálja be magát az ember, úgy átjár rajta a szél, mint a szitán. De né, a csepeli úton egy számkó közeledik. Csilingelő, csengős lovaeszkák húzzák? Oh nem. Három ember vonja, négy tolja és bizony alig-alig haladnak előre a céljuk, a Vásárosarnok felé. Birkózik a hét ember a hóval, birkózik a gyenge kocsiponyvá a széllal. Nehéz küzdelem! A szánhúzókat öreg legények már valamennyien. Tíz mázsa árút szállítanak Csepelről a Vásárosarnokba. Végül mégis csak odaérnek. Lerakodnak, aztán páróra gyujtanak. Fejenként két-két pengőt kaptak a nehéz fuvarért. Odamegyünk hozzájuk. Most csapják le magukról a havat. Megfakult piros sapkájuk vidáman bújik elő a hó alól: hordárok. Lassan megszólal az egyik, Bálint bátya.

Amikor még napi 20 pengő volt a kereset

— Embertelen idő! Embertelen idők! — sóhajt az öreg hordár. — Régen, amikor még fiatal legény voltam, becsült ember volt a közszolga. Nem hiába állt meg az uccasarkon. Sorra jött a szegényes kisasszony, az óvatos asszonyka, rohamó üzletember, nyálka tiszt ur, jókedvű diák, bús anyóka. Egyik táviratot küldött, a másik virágcsokrot, némelyik rossz májű pletykáló névtelen levelet. Olyan becsülete volt akkor az embernek, — mereng az öreg hordár — hogy ékszer, pénzt is küldöztek vele.

— És mi csinálta a legnagyobb forgalmat?

Az első pesti hordár átveszi a szerelmeslevelet.

— A szerelmeslevél és a zálogház. Ma már távbeszélőn, expressz-lapon és apróhirdetésben üzennek egymásnak a szerelmesek. Azelőtt az emberek a szegénységükben is szemérmesebbek voltak! A zálogházba, vagy a Teleki térre a legszegényebb pesti polgár is a hordárt küldte. Ma már mindenki megszokta és maga rózza ezt a nehéz utat. Senkiben nem bíztak régen annyira, mint a hordárban.

Hányszor megésem, hogy levél híján a szerelmi hírhozó hordár csak úgy előszóval, az ablakon át sügva mondta el a pesti kisasszonykának a szerelmes jogászyerek titkos üzenetét. Bizhattak is rá titkot, ékszer, pénzt, mert hovatovább

80 esztendő a pesti hordáripár, de máig nem történt meg, hogy hordár egyetlen fillért is eltulajdonított volna. Pedig ma már ezerszer nehezebb, mint a régi jó békevilágban volt.

Egy évben egy új hordár

Valaha 800 büszke tagja volt az ipartestületnek. Piros sapkában, fényes számmal, ragyogó kéksujtásos ruhában jártak valamennyien. Nagy egyesületeket is alapítottak a hordárság hőskorában. 70 esztendő 440 taggal alakult meg a Közszolga Betegsegélyző Egylet. 1937-ben szűnt meg: utolsó tagja is meghalt. 200 pesti hordár alakította a hurcolkodást lebonyolító Targoncás Egyletet, — kihalás folytán ez az egylet is megszűnt. De kihalás folytán szűnt meg a Népszolga Betegsegélyző és az Express Vállalat is, amely 8000 forint óvadékkal alakult és pénzes hordárai heti 30 krajcáros kauciót fizettek. Elűzi az öreg hordár a pipája füstjét:

— Kihalás folytán, maholnap megszűnik az egész budapesti hordáripár! Ma még 150 hordár van Pesten, de az elmúlt évben már csak egy ember kérte felvé-

telét a testületbe. Régen a hordár megkeresett 6—8—10 forintot is, ha jó napja volt, ma boldog, ha egy héten 2—3 pengőhöz hozzájut.

A pesti ucca szerelmese és halottja

Megvénült már az egész ipar! Legtöbben már csak a várost nézni állnak ki az uccára, régen forgalmas helyekre. Sokat közülök családtagjaik gyámolítanak, mert a keresetükből szinte lehetetlen megélni. Katona István, a legöregebb pesti hordár, ott áll a Mussolini tér egyik sarkán és madaraknak szór morzsát, a maga morzsáiból. Elődjé, aki ugyanitt állt és ugyanitt vénült meg,

madáretetés közben esett össze s halt meg az uccán.

Azok a szerelmesek, akiknek leveleit hajdan titkon és bizalmasan hordozták, ma már rég nagyapák és nagymamák, ha el nem tűntek. Maholnap a pesti uccán ez a szerelmese is eltűnik, hiszen öreg lábai nem bírják már a versenyfutást a kerékpárral, autóval, távbeszélővel és apróhirdetéssel. És ha kihalás folytán megszűnik a hordáripár, a pesti ucca, a budapesti romantika egy olyan alakjával lesz szegényebb, aki végigélte a csodát: hogyan lett a kis Pest-Budából — Budapest világváros.

Zolnay László.